

# Riksdagen

## Uppteckningar

### vid EU-nämndens sammanträden

#### 2016/17:29

Onsdagen den 8 mars

---

#### § 1 Europeiska rådet

Statsminister Stefan Löfven

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den  
9–10 mars 2017

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag välkomnar EU-nämnden till detta sammanträde. I dag har vi ett öppet möte med samråd med statsministern inför kommande toppmöte. Välkommen, Stefan Löfven!

(Statsminister STEFAN LÖFVEN (S): Tack!)

Vi kommer, som är sedvanlig ordning under dessa möten, att först höra regeringens förslag till svensk ståndpunkt inför toppmötet.

Sedan ges tillfälle till frågor och synpunkter från nämndens ledamöter. Vi kommer att ta en runda med partierna i storleksordning, och de partier som har fler än en person kring bordet kommer att få möjlighet till ytterligare inlägg. För att vi ska disponera tiden på ett bra sätt kommer jag att knacka lite försynt efter tre minuter. Det är lite längre tid än förra gången, men jag tror att det blir en vanlig mix.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Europeiska rådets möte inleds på torsdag eftermiddag. På dagordningen står jobb och konkurrenskraft, säkerhet, migration och utrikesfrågor. Låt mig börja med de ekonomiska frågorna.

I år äger vårt toppmöte rum mot bakgrund av en måttlig men dock stabil tillväxt inom EU. Det är glädjande att samtliga EU-länder kunde påvisa positiva tillväxtsiffror förra året, även om det fanns stora skillnader mellan länderna.

Arbetsmarknaden i EU utvecklades relativt starkt under 2016, och arbetslösheten låg på de lägsta nivåerna sedan finanskrisen. Även de kommande två åren väntas arbetsmarknaden utvecklas positivt i EU.

För svensk del kan vi glädja oss åt att vår ekonomi fortfarande växer i god takt och att sysselsättningsgraden i Sverige är en av EU:s högsta. Samtidigt kvarstår flera utmaningar i EU. Den offentliga skuldsättningen är fortfarande mycket hög, och investeringarna som andel av bnp ligger på en lägre nivå än under början av 2000-talet, vilket pekar på att det fortfarande finns ett bristande förtroende för den europeiska ekonomin.

Skillnaderna inom EU är också fortfarande stora vad gäller ekonomiska resultat och utfall på det sociala området och sysselsättningsområdet, inte minst genomförandet av reformer. Därtill är arbetslösheten fortfarande alldeles för hög, inte minst för ungdomar.

I kommissionens tillväxtöversikt för 2017 understryks behovet av ökade investeringar, genomförande av strukturreformer och en ansvarsfull finanspolitik. Regeringen stöder prioriteringarna i tillväxtöversikten. Det är viktigt att medlemsstaterna tar sitt ansvar och genomför nödvändiga strukturreformer och tillväxtskapande åtgärder på nationell nivå.

Det är positivt att sysselsättningen och sociala frågor ges ökad vikt och ses som en integrerad del av den europeiska terminen liksom att en koppling görs mellan social rättvisa och tillväxt. Det ligger i linje med de frågor som kommer att diskuteras vid toppmötet för rättvisa jobb och tillväxt, som undertecknad tillsammans med kommissionens ordförande står som värd för i Göteborg i november. Det är förstås ett erkännande för Sverige att det nu föreslås finnas en referens till det toppmötet i slutsatstexten.

I diskussionen blir det viktigt att påminna om behovet av en väl fungerande inre marknad, inte minst vad gäller tjänster. Ökat fokus på forskning och innovation stärker EU:s konkurrenskraft och skapar förutsättningar att ställa om till morgondagens affärlösningar. Vi ska också verka för att våra företag ska ha bästa möjliga förutsättningar att anpassa sig till den utvecklande digitaliseringen. På så sätt kan de växa och skapa fler jobb.

I tider av ökad protektionism blir det allt viktigare att stå upp för en frihandelsvänlig politik. Oproportionella skyddstullar drabbar såväl användarindustrin som konsumenter och importörer. Frihandelsavtalet med Kanada är ekonomiskt och politiskt mycket viktigt för Sverige och EU, och det är viktigt att vi nu också kommer till avslut i frihandelsförhandlingarna med Japan.

Fru ordförande! Säkerhet och försvar står åter på Europeiska rådets agenda. EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik behöver stärkas. Här menar vi att EU-samarbetet i det rådande omvärldsläget är viktigare än någonsin, och därför är det bra att EU nu tar konkreta steg framåt. Inga beslut väntas dock fattas på detta möte.

Fru ordförande! Vid Europeiska rådet tas också migrationsfrågan upp igen, denna gång främst som en uppföljning av mötet på Malta i februari, där konkreta steg togs för att bryta människosmugglingen över Medelhavet.

Situationen i Libyen är svår. Rekordmånga migranter har sökt sig dit i hopp om en ljusare framtid. Det som oftast väntar är dock skrupelfria människosmugglare som kommer att sätta dem i livsfarliga båtar över Medelhavet. För många av dessa människor väntar ett avslag på asylansökan när de väl kommer fram – om de kommer fram. Flera av dem som fortfarande befinner sig i Libyen har ett mycket svårt humanitärt läge.

Även det politiska läget i Libyen är mycket bekymmersamt. Det är skört och instabilt, men för att kunna förbättra situationen måste vi samarbeta med den av FN erkända regeringen. Detta gör vi genom att EU ger humanitärt bistånd till de människor som finns där och ger hjälp till dem som vill återvända hem från Libyen men också genom att stötta till exempel den libyska kustbevakningen. Detta enades vi om på det senaste

mötet med Europeiska rådet på Malta. Vi enades också om att detta samarbete måste ske enligt internationell rätt.

Jag har tillhört dem som har drivit på för att vi nu har FN:s flykting- och migrationsorganisationer, UNHCR respektive IOM, involverade i arbetet för att så gott det går kunna kvalitetssäkra det som sker. Men även Sverige behöver vara aktivt i detta arbete, och jag har därför bett Utrikesdepartementet att göra en särskild insats för att följa upp flyktingsituationen i Libyen och regionen. Med detta avses att se hur läget faktiskt är på marken men också hur vi kan utveckla samarbetet med UNHCR och IOM liksom hur vi själva kan bistå på bästa möjliga sätt.

Fru ordförande! Under diskussionen om utrikesfrågor kommer västra Balkan att tas upp. Det behövs ett starkt, tydligt engagemang från EU vad gäller utvecklingen i denna region. Ökade spänningar och negativt externt inflytande riskerar just nu att underminera reformprocesser och stabiliteten i regionen. Europaperspektivet tillsammans med EU:s krav på reformer och anpassning till EU:s värdegrund är en av de viktigaste instrumenten för att främja stabilitet och utveckling i länderna på västra Balkan.

Utöver det som har nämnts här kommer mötet att öppna för vissa medlemsstater att gå vidare i ett fördjupat samarbete vad gäller den europeiska åklagarmyndigheten. Sverige har redan aviserat att vi inte tänker delta, men det står naturligtvis andra fritt att gå vidare.

Mandatperioden för Europeiska rådets ordförande Donald Tusk löper ut inom kort. Han har dock möjlighet att bli omvald för ytterligare en mandatperiod, och jag avser att uttrycka mitt stöd för det. Jag uppfattar att det finns ett brett stöd för att Donald Tusk ska fortsätta, och jag tycker att han har gjort ett bra jobb under en svår och utmanande tid.

Avslutningsvis, fru ordförande, kommer stats- och regeringscheferna att träffas i samband med mötet, utan Storbritannien, för att förbereda 60-årsfirandet den 25 mars i Rom, där en deklaration kommer att antas. Deklarationen väntas ta upp vad EU har bidragit med sedan bildandet och vilka utmaningar som unionen står inför men också vilka områden som ska prioriteras framöver. Deklarationen väntas inte vara detaljerad utan av mer övergripande karaktär.

Som jag har nämnt förut prioriterar regeringen i detta arbete ett socialt Europa med fler och bättre jobb, en ambitiös klimat-, energi- och miljöpolitik samt en solidarisk flykting- och migrationspolitik i en säker omvärld.

Anf. 3 MARIE GRANLUND (S):

Fru ordförande! Jag vill tacka statsministern för redogörelsen inför Europeiska rådet.

De ekonomiska frågorna kommer att dominera, om jag förstår slutsatstexterna rätt. Detta är rimligt, för även om situationen har blivit bättre i Europa, som statsministern sa, finns det många trista följdverkningar av den finanskris som drog igenom en stor del av världen, inte minst Europa.

Om man är en frihandelsvän, vilket jag är, måste man se till att det finns skyddsnät som fångar upp på olika sätt. Jag är glad att man i slutsatstexterna också tar upp de sociala frågorna. Även om detta inte är något som direkt ska beslutas på europeisk nivå är det viktigt att man, när

2016/17:29

8 mars

---

man pratar om tillväxt, även betonar de sociala frågorna. Det är bra att toppmötet i november nämns.

Detta är något som inte bara lyfts upp av Europeiska rådet, utan det är glädjande att organisationer som IMF och OECD också betonar relationen mellan tillväxt och social rättvisa. Detta är viktigt med tanke på de strömningar som finns i Europa i dag.

Det är bra att Sverige kommer att lyfta upp flyktingsituationen i Libyen för att få en större kunskap om vad som egentligen händer. Det är viktigt att hela tiden betona internationell rätt och UNHCR:s och IOM:s medverkan, och jag förutsätter att statsministern kommer att fortsätta att göra det.

Jag har en sista synpunkt. Västra Balkan finns också med på dagordningen, och jag skulle vilja fråga statsministern om han har något att säga om den oroliga situationen i Makedonien.

Anf. 4 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen!

Jag instämmer med föregående talare i att det är positivt att de ekonomiska frågorna står högt upp på agendan. En god ekonomisk utveckling är en förutsättning för att vi ska ha en bra samhällsutveckling, klara välfärden och integrationen och få människor i arbete.

En viktig del av grundtanken bakom EU är att unionen bildades med tanken att integrera Europas ekonomier. Att stärka den inre marknaden har blivit en av EU:s viktigaste frågor. Jag instämmer i det som både statsministern och Marie Granlund påpekade, nämligen att det är positivt att regeringen driver frågan om frihandel och att EU inte ska ge sig hän åt den protektionism som vi ser bubbla upp lite varstans i världen. Om detta är vi överens.

Jag har dock några frågor gällande toppmötet. På senare år har vi kunnat se hur fokus har flyttats från det som borde vara grundfrågorna i den ekonomiska politiken på EU-nivå – frihandel och att stärka den inre marknaden – till att mer och mer handla om frågor som egentligen borde ligga på den nationella nivån. Jag har två sådana exempel inför EU-toppmötet.

Det ena gäller den europeiska investeringsfonden Efsi. Denna fråga borde i grund och botten ligga på nationell nivå. Om regeringar vill inrätta statliga investeringsfonder är det något som de nationella parlamenten och regeringarna borde råda över. Det är dessutom ett ineffektivt verktyg för att skapa tillväxt och jobb.

När Efsi inrättades – för ett och ett halvt år sedan eller så – accepterade vi i Moderaterna detta högst motvilligt. Vi såg ett behov av att tillmötesgå tyskarna, som ansåg att detta var en viktig fråga, men i grunden var vi skeptiska. Vi upplevde att samma skepsis fanns också hos socialdemokratin och regeringen.

Nu kan man dock se i de skrivningar vi har fått inför dagens möte att regeringen verkar ha bytt ståndpunkt och nu tycker att det är en viktig fråga att Efsi utvecklas. Det tycker jag är beklämmande. De utvärderingar av Efsi som har gjorts pekar på att den inte har någon positiv effekt på jobb och tillväxt, och på principiell grund – återigen – borde detta vara en fråga de nationella parlamenten ska få besluta om. Jag skulle därför vilja hänvisa till den reservation Moderaterna har lämnat i finansutskottet

tidigare, liksom till den avvikande mening i frågan vi har anmält i EU-nämnden vid tidigare tillfällen.

Fru ordförande! Det andra exemplet jag vill ta upp gäller retoriken om ...

(ORDFÖRANDEN: Jag får påminna om att vi försöker begränsa oss till tre minuters talartid.)

Jag är ledsen, men vi har ganska mycket vi vill ta upp.

(ORDFÖRANDEN: Ja, men ni får också möjlighet till ytterligare ett inlägg. Jag vill informera om det.)

Detta är dock en viktig fråga, och den gäller retoriken kring ett socialt Europa.

Jag tror inte att någon här motsätter sig idén att tillväxten måste komma fler till del, men frågorna om att motverka globaliseringens bak-sidor är något som borde ligga på de nationella parlamenten. Det är arbetsmarknadsutskottet och socialutskottet som ska hantera dessa frågor – inte EU. Vi är kritiska till utkastet om sociala pelare, och jag skulle vilja ta upp två exempel där det är mycket tydligt att detta innebär en maktförskjutning till EU.

På s. 5 i det preliminära utkastet till rådsslutsatser står det att EU ska verka för att lika villkor ska säkerställas oberoende av anställningsform om inte olika behandlingar kan motiveras på objektiv grund samt att utnyttjande och missbrukande av otydliga och tillfälliga anställningar ska förhindras. Detta är något som de flesta här inne kan skriva under på, men det är frågor som ska beslutas i Sveriges riksdag och inte på EU-nivå.

Det finns till exempel förslag om att alla under 25 ska ett få fullgott erbjudande om sysselsättning, fortsatt utbildning eller en lärlings- eller praktikplats inom fyra månader efter att den har blivit arbetslös. Återigen: Jag tror inte att någon här inne argumenterar mot detta, men det är en fråga som det borde beslutas om i Sveriges riksdag. Det är inte frågor som ska flyttas över till EU.

Vi kunde häromdagen också läsa att arbetsmarknadsministern har undertecknat en deklaration som innebär att hon har ställt sig bakom att minimilöner successivt måste införas i EU för att motverka att människor utnyttjas på den svenska arbetsmarknaden. Detta innebär ju att man kastar den svenska modellen, där lönebildningen ligger på arbetsmarknadens parter, fullständigt överbord.

Statsministern har flera gånger sagt här i EU-nämnden att den sociala pelaren inte kommer att innebära maktförskjutningar till EU. Nu har vi svart på vitt att det inte stämmer. Vi har därför från Alliansens sida lämnat en reservation i arbetsmarknadsutskottet, och vi vill anmäla avvikande mening även här. Dessa frågor måste, hur behjärtansvärda de än är, ligga på nationell nivå. Detta är något som det svenska parlamentet – den svenska riksdagen – ska besluta om. Det är inte frågor som ska regleras i Bryssel.

2016/17:29

8 mars

---

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Eftersom detta inlägg tog sex minuter kommer jag att ge statsministern ordet direkt.

Jag har dock en fråga kring den sista reservation det hänvisades till. Är det verkligen en alliansgemensam reservation i arbetsmarknadsutskottet? Jag antar att vi kommer att få svar på den frågan från övriga ledamöter, men presidiet känner bara till en reservation – där Liberalerna inte är med.

Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! När det gäller tillväxt och sociala frågor delar jag den ståndpunkten. Det finns ett brett intresse för detta bland olika regeringar av olika partifärger i EU, för allt fler inser att de sociala frågorna har stor betydelse för tillväxten.

När det gäller flyktingsituationen har vi från svensk sida tagit initiativ till att återigen få in skrivningarna om UNHCR och IOM. De ska finnas med. Vi vill utveckla det samarbetet eftersom vi menar att det gör det ännu säkrare att det blir rätt. Ingen kan garantera någonting, men det gör det i alla fall troligare att det blir rätt. När det gäller internationell rätt slogs det fast vid det förra mötet att det är internationell rätt som ska gälla för denna verksamhet; självklart är det så.

När det gäller västra Balkan är det otroligt oroligt i Makedonien, som det frågas specifikt om. Vi är mycket bekymrade över den utvecklingen. Det har alltså inte kunnat bildas någon regering där sedan mitten av december eller något liknande. Vi menar att de demokratiska valen måste respekteras; det finns en majoritet som kan bilda regeringskoalition, och vi utgår ifrån att de nu släpps fram av de förutvarande regeringspartierna.

På frågan från Moderaterna och Schulte om fokus på grundfrågor svarar jag att Efsi gör nytta. Det är ingen som tvingar någon att vara med i Efsi, men vi menar att den gör nytta. Är det någonting man kan tycka att marknaden kan göra tillsammans är det investeringar. Jag tror faktiskt att det är en bra ordning. Det finns investeringar gjorda inom ramen för detta, och EU-nämnden har redan ställt sig bakom detta en gång tidigare. Vi menar därför att frågan är avdömd sedan tidigare.

Vad gäller ett socialt Europa kommer den sociala pelaren inte att diskuteras på detta möte över huvud taget. Det finns inget förslag från kommissionen att diskutera. Jag tycker att vi åtminstone ska avvakta ett förslag från kommissionen innan vi uttalar oss alltför specifikt om vad det innehåller. Det finns ännu ingenting att förhålla sig till, och då blir det kanske lite förhastat att gå på så hårt.

Den svenska modellen kommer att gälla. Jag tror att jag har ganska bra kläm på vad den innebär. Det innebär att man kan samarbeta och samordna men att man ska se till att de beslut som fattas inom ramen för de nationella reglerna fattas där. Så är det tänkt att det ska gå till. Men jag tycker, återigen, att vi kanske ska avvakta kommissionens förslag till social pelare innan vi ger oss in i någon djupare diskussion om den.

Anf. 7 PAVEL GAMOV (SD):

Tack för föredragningen, statsministern! Sverigedemokraterna vänder sig precis som tidigare emot den gemensamma försvars- och säkerhetspolitiken. Vi anser att detta är en fråga för de enskilda medlemsstaterna.

Självklart ska både bilateralt och multilateralt samarbete kunna ske mellan såväl medlemsstater som icke-medlemsstater, men detta får inte bli en fråga där EU utvecklas till ett säkerhetspolitiskt instrument. Något sådant finns det inget folkligt stöd för.

Även om frågan om en EU-armé för tillfället inte är på agendan finns det starka intressen inom EU som trycker på i just den riktningen. Det är oroväckande hur inte minst EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker och andra ledande EU-företrädare har uttalat sig positivt angående just en EU-armé, och det vore intressant att höra statsministerns synpunkter på den frågan.

Gällande förslaget till den gemensamma migrationspolitiken ska även det vara en fråga som hanteras av de enskilda medlemsstaterna. Alla försök att federalisera migrationspolitiken i EU måste överges. I stället måste vi se till att EU satsar mer resurser på hjälp i närområdena och på att stoppa asyltrycket på Europa, inte minst i och med det samarbete som nu finns med Libyen. Man bör dock även tappa till andra hål som finns, inte minst kring Afrikas horn. Det är därför också välkommet med EU:s stöd till UNHCR i detta avseende.

När det gäller frågor om sysselsättning är det viktigt att ta upp att vi i Sverige måste skydda svenska löntagare från osund konkurrens från låglöneländer inom EU. Det är viktigt att undvika lönedumpning och osund konkurrens. Det ska bekämpas inom EU. Vi anser att den svenska modellen måste respekteras och att regeringen också ska verka för det, inte endast med ord utan även i handling.

Vad gäller den diskussion om den sociala pelaren som vi har hört här tidigare vänder vi från Sverigedemokraterna oss starkt emot detta, vilket vi också tidigare har aviserat i nämnden. En social pelare syftar till att skapa ett enhetligt system, och även om det kamoufleras som ett frivilligt projekt brukar sådana frivilliga projekt ofta utvecklas för att ta nya steg där det skapas nya institutioner och myndigheter på EU-nivå. För Sveriges del ska vi inte ta den vägen i Europa.

Likaså vänder vi oss emot Efsi och andra mastodontprojekt av detta slag, som inte har burit frukt och som har kostat mycket pengar för de europeiska skattebetalarna. Sverige har lidit väldigt mycket eftersom vi är en av de största nettogivarna.

Med anledning av detta, fru ordförande, anmäler jag avvikande mening i förhållande till regeringens inriktning. Vi ansluter oss också till Alliansens gemensamma avvikande mening gällande den sociala pelaren.

#### Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

För Miljöpartiets del välkomnar vi regeringens förslag till ståndpunkt inför det europeiska toppmötet. Det gäller särskilt den positiva betoningen av innovationsagendan och digitaliseringen.

Jag skulle särskilt i dag vilja nämna hur digitaliseringen av offentliga tjänster är ett område som starkt medverkar till att möjliggöra för fler kvinnor att delta på arbetsmarknaden. Den underlättar nämligen mycket av de tjänster och bördor som i flera EU-länder till stora delar fortfarande ligger på kvinnornas bord. Jag tror att detta är ett område där vi kan se det hållbara ur såväl miljösynpunkt som social synpunkt och jämställdhetssynpunkt.

Det finns därför stora skäl för Sverige att vara pådrivande i den delen, även om det är ett område vi själva naturligtvis måste jobba oerhört aktivt med på hemmaplan. I det här fallet går den nationella politiken väl ihop med en europeisk politik; det är långt ifrån så att de utesluter varandra.

Migrationsfrågorna fortsätter att vara enormt svåra, framför allt i en global kontext men också ur europeisk synvinkel. Jag skulle vilja ställa frågan till statsministern om Sverige på något sätt kan agera även inom Europeiska unionen – eller om det kommer upp på mötet – när det gäller Ungerns tilltag. Där sker nu grova övertramp på vår gemensamma hållning internationellt gällande hur man för en human asylpolitik.

Jag skulle även vilja ställa en fråga med anledning av diskussionerna kring samarbetet med Libyen. Jag välkomnar naturligtvis starkt att man från Sveriges sida tar initiativ till att titta på situationen och stärka samarbetena med UNHCR. Är Sverige i den kontexten också beredd att titta på frågan att ta hit fler kvotflyktingar från Libyen? Om vi menar allvar med att människor ska slippa ta den livsfarliga vägen över Medelhavet måste vi nämligen erbjuda legala alternativ som är humana och dugliga.

Jag skulle också vilja betona, gällande diskussionen om de sociala frågorna i Göteborg, behovet av att i EU lyfta frågorna om att arbetsmarknaden är den institution eller marknad där vi på allvar visar hur ett modernt samhälle välkomnar och ser positivt på en mångfald i samhället – alltså att arbetsmarknaden helt enkelt är en viktig motor för etablering och att man ser en förutsättning för en fungerande arbetsmarknad att välkomna fler och se till en mångfald.

Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru ordförande! Tack för redovisningen inför det kommande mötet i Europeiska rådet, statsministern!

Jag börjar med några ord om området arbetsmarknad, sysselsättning och tillväxt. Jag tycker att det saknas ett jämställdhetsperspektiv i de slutsatser som är föreslagna. Det är ett viktigt perspektiv för att bygga välfärd såväl i familjen som i ett land att vi har ett högt deltagande på arbetsmarknaden från alla, det vill säga både kvinnor och män. Jag hoppas och förutsätter att statsministern kan bidra till att detta perspektiv lyfts in i de slutsatser som komma skall.

Jag går över till området försvars- och säkerhetspolitik. Efter de uttalanden som har gjorts av Federica Mogherini kan man fråga sig vart detta ska leda. Min fråga blir vad som är statsministerns syn på det utökade försvars- och säkerhetspolitiska samarbete som nu är påbörjat. Hur ser detta ut när målet så att säga är nått – när slutpunkten är nådd? Har vi då en europeisk försvarsunion eller inte, och är vi i så fall beredda på detta i Sverige? Jag är det inte, och jag hoppas att statsministern inte heller är det. Jag tycker dock att man kan ana den riktningen på tangenten när man läser både uttalanden som är gjorda och delar av de slutsatser som finns på området.

När det gäller migrationsområdet har jag egentligen två frågeställningar. Den ena handlar om ifall statsministern verkligen inte kände till att det var ett avtal på gång mellan Italien och Libyen inför det förra mötet i Europeiska rådet, då vi talade mycket om huruvida det var ett avtal eller inte.

Vi fick då det mycket klara beskedet att det inte fanns något avtal och att inget var på gång. Dagen efter presenterades ett avtal som välsignades och applåderas av Europeiska rådet. Jag skulle gärna vilja ha svar på inte om kunskapen fanns i den svenska regeringen om detta avtal, som är bilateralt mellan Italien och Libyen.

Min andra frågeställning på det här området handlar om Ungern och den lagstiftning som har antagits av det ungerska parlamentet och dessutom, vad jag förstår, med bred majoritet – tyvärr kan jag tillägga.

Har statsministern för avsikt att väcka frågeställningen om denna lagstiftning, som enligt mitt lekmannatyckande strider mot de konventioner och lagstiftningar som vi har på området? Att bokstavligt talat låsa in människor som söker asyl strider mot den humanitet som jag tycker att vi bör visa medmänniskor emellan.

Slutligen över till den kommande deklarationen från jubileumsfirandet i Rom. Jag har sett ett utkast till deklaration. Om detta har jag i stort inget att invända mer än en sak, och det är att i deklarationen finns en strävan mot att ha en single currency och en completion of the economic and monetary union. Som jag ser det kan inte Sverige ställa upp på detta, bland annat efter den folkomröstning som vi haft i vårt land. Oavsett vilken sida vi står på måste vi finna oss i att svenska folket faktiskt har sagt nej till detta. Sådana strävanden tycker jag därför inte att vi kan underteckna.

Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken är fråga om en samordning för att höja säkerheten. Jag tycker att det är en viktig uppgift för oss i EU att göra vad vi kan för att höja säkerheten och tryggheten för befolkningen inom ramen för det som ska gälla, nämligen mellanstatlighet. Det är alltså inte fråga om någon EU-armé eller något EU-högkvarter, utan det är fråga om ett stärkt och samordnat samarbete.

När det gäller den svenska modellen vet jag inte vad reservationen ska vara. Det är helt och hållet upp till nämnden. Men det finns ingenting om den sociala pelaren i dessa slutsatser, så jag förstår inte riktigt vad reservationen gäller. Jag har svårt att förhålla mig till den diskussionen, för det är inget som vi ska diskutera i morgon.

Jag delar fru ordförandens uppfattning om detta med innovation och digitalisering. Vi är inte minst drivande på det digitala området. Vi är ett av de länder som är med och driver på för att digitaliseringen ska ske skyndsamt.

När det gäller Ungern har vi ställt frågan till kommissionen om hur kommissionen ställer sig till Ungerns agerande. Vi förutsätter att man agerar om man anser att Ungern bryter mot EU-rätten eller annan rätt. Det ser onekligen ut som något som bör vara föremål för en prövning, men kommissionen måste göra denna prövning.

Vad gäller Libyen och kvotflyktingar har vi redan kommit överens om i Sverige att vi ska öka antalet kvotflyktingar och att det måste ske ett fortsatt samarbete med UNHCR om vilka dessa är.

Jag delar uppfattningen att arbetsmarknaden är motorn i själva utvecklingen av EU. Det går helt enkelt inte att bortse från utvecklingen på arbetsmarknaden, utan den är helt avgörande. Däremot får man välja de former som passar de olika nationella förutsättningarna men samtidigt

försöka hitta en utveckling av arbetsmarknaden som är så effektiv som möjligt.

Vi har i dag en situation där nio av tio arbetslösa inte får någon hjälp till utbildning för nästa jobb. Då kan man fråga sig om det är en fungerande arbetsmarknad. Nej, det är det naturligtvis inte. Påverkar det enskilda länder? Ja, det gör det. Många blir kvar i arbetslöshet, i långtidsarbetslöshet. Påverkar det hela EU? Ja, det gör det. Om vi inte har en fungerande arbetsmarknad är det klart att det påverkar alla, så det är väl rimligt att vi hjälps åt men som sagt inom ramen för våra olika nationella regler.

Eskil Erlandssons förslag om jämställdhet tar jag gärna med mig.

Sverige driver hela tiden jämställdhetsperspektivet i olika sammanhang. Vi kommer att ta upp det specifikt på toppmötet i november som ett genomgående tema. Men jag tar gärna med mig förslaget och ser vad vi kan göra för att förstärka jämställdheten. Jag tycker att det är ett bra förslag.

När det gäller försvaret är det inte en försvarsunion vi ser framför oss, inte på något sätt. Vi står upp för alliansfriheten. Vi tänker göra det vad gäller Nato men också EU. Men vi har försvarssamarbeten, såväl bilaterala som med Nato och EU, och det tycker jag är bra. Det är på mellanstatlig nivå hela detta samarbete ska skötas, och det tänker vi stå upp för.

När det gäller migrationsfrågan undertecknades faktiskt avtalet med Libyen kvällen före Europeiska rådets möte. Det var en nyhet som vi fick på förmiddagen vid sittande bord att detta avtal fanns. Det var inte heller så att det applåderades, utan vi sa att vi måste hjälpas åt att få det implementerat nu. När det nu finns ett sådant avtal är det bra om vi hjälps åt att se till att det kan implementeras på bästa möjliga sätt.

I Libyen är det, som jag sa, mycket svårt. Det är svårt politiskt och det är svårt på marken, men vi menar att vi måste vara där och på bästa sätt förbättra situationen för människor som lever under de mest horribla förhållanden. Då gäller det att vi gör det vi kan.

Frågan om Ungern har jag svarat på.

Vad gäller single currency vet alla var Sverige står i valutafrågan. Det finns flera länder i Europa som vill att man ska utveckla detta samarbete. Alla vet var vi står; vi har påtalat det ett flertal gånger. Vi har vårt folkomröstningsresultat och det gäller.

#### Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Innan vi går vidare ska jag bara kommentera frågan om hur vi i nämnden ska hantera en hänvisning till en reservation i ett annat utskott och som har andra undertecknare. Jag skulle före detta mötes slut vilja ha en precisering av Fredrik Schultes yrkande när det gäller den sociala pelaren, för vi känner inte till någon bakgrundstext. Därmed kan inte heller regeringen veta hur mandatet eventuellt ska begränsas.

Fredrik Schulte kan precisera det i den andra rundan.

#### Anf. 12 JONAS SJÖSTEDT (V):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för genomgången!

Först när det gäller det lite otippade och dominerande ämnet på det här mötet, den sociala pelaren, förstår jag vad Sverigedemokraterna och Moderaterna säger. Men jag menar att ni är helt ologiska. Samtidigt som

ni inte vill att EU ska lägga sig i de här frågorna, vilket jag respekterar, är ni emot ett socialt protokoll. Innebörden i ett socialt protokoll är att svenska kollektivavtal och lagar gäller här, men det är ni emot.

Det som verkar förena er är att ni alltid går emot stärkta rättigheter för löntagare, oavsett om det är mellanstatligt eller överstatligt. Jag tycker att ni ska hålla ordning på principerna där.

När det gäller Europeiska rådets möte har vi fått utkastet till text om 60-årsjubiléet. Texten innehåller mest självberöm. Man nämner inte eurokrisen med dess enorma sociala följder, brexit eller oförmågan att hantera flyktingkatastrofen. Jag tycker att det visar lite grann vilken situation Europeiska unionen är i.

När det sedan gäller slutsatserna för toppmötet är det framför allt två områden som vi har problem med.

Det ena är det militära, precis som Eskil påpekade. Det finns nu en mycket stark drivkraft för att militarisera delar av EU-samarbetet. Många länder uttalar det mycket tydligt. Jag tror att det är otroligt viktigt att markera att vi inte vill se en sådan utveckling. Jag tycker inte att regeringen gör det med tillräcklig tydlighet.

Det andra är flykting- och asylpolitiken, som i dag framför allt syftar till att hålla kvar flyktingar i länder så att de inte ska kunna söka asyl, ibland under svåra omständigheter som i Libyen. Det är detta politiken syftar till. Jag menar att det har enorma och negativa humanitära konsekvenser för människor på flykt och att det sätter asyldrätten ur spel.

Jag tycker att Eskils fråga var intressant. Det kan ju ha varit en nyhet rent rapporteringsmässigt att det här avtalet slöts. Men ofta vet man ju att saker ska komma, att de förhandlas. Var det verkligen så att den svenska regeringen inte visste någonting om att det var ett avtal på gång mellan Italien och Libyen? Det tycker jag är viktigt att reda ut, för om man hade vetat det tycker jag att det hade varit rimligt att informera EU-nämnden. Det hade då ersatt det EU-avtal som det spekulerades och talades om innan.

Med dessa två delar som grund har Vänsterpartiet en avvikande mening.

Sedan jag har en fråga till statsministern. Det har varit mycket diskussioner om rådets ordförande Tusk, och statsministern uttalar Sveriges stöd för hans fortsatta kandidatur. Det blir förstås lite delikat då den polska regeringen är som den är. Vill inte statsministern ha en socialdemokrat? Vore det inte bra att ha någon som inte är en högerpolitiker som ordförande i rådet? Det vore väl rimligt att Sverige drev detta, tycker jag.

#### Anf. 13 BARBRO WESTERHOLM (L):

Det är den 8 mars i dag, internationella kvinnodagen, och jag är glad att statsministern kommer att lyfta fram jämställdhetsfrågorna. Jag hoppas att de inte bara lyfts fram just kring internationella kvinnodagen, utan att alla inom EU tar på sig jämställdhetsglasögonen och lär sig att läsa jämställdhetens alfabet. Många har inte lärt sig detta alfabet än.

De sociala frågorna skulle ju inte diskuteras. Men jag har fått frågan, när man har refererat till samråd om en europeisk pelare för sociala rättigheter, om den avvikande mening som kom från M, C och KD.

Liberalerna har följt den här frågan mycket noga och känner att det nu finns en risk för ökad detaljstyrning och överstatlighet som vi inte vill medverka till. Detta med Open Method of Coordination, OMC, är en bra form för erfarenhetsutbyte mellan länder. Man kan ha ett gemensamt mål, men lösningarna kan se olika ut beroende på olika länders förutsättningar.

Nåväl! Liberalerna står nu bakom den avvikande mening som jag tror att Fredrik ska läsa upp här vid bordet. Det var väl ett önskemål.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Jag önskar fortfarande klarhet i på vilket sätt det som är ett ämne för statsministrarna att diskutera på EU-toppmötet, som i sin deklaration enbart hänvisar till redan fattade beslut efter samråd här i EU-nämnden, kan ändras i dag. Det innebär inte att vi inte kommer att återkomma till frågan om sociala pelaren i många olika sammanhang. Inte minst kommer också arbetsmarknadsutskottet att diskutera den vidare, och där har naturligtvis alla partier möjlighet att ta ny ställning. Men jag är fortfarande frågande till varför det just i dag ska tas ny ställning till något som jag i deklarationen bara kan se som en hänvisning bakåt till redan historiskt fattade beslut. Det kan ju inte vara fel att statsministrarna hänvisar bakåt. Detta bara som ett inlägg eftersom jag inte fick svar från Liberalerna.

Anf. 15 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen!

När det gäller sociala pelaren och inledningsvis tillväxtfrågorna finns det under punkt 6 en fråga om ett kommande socialt toppmöte i Göteborg. Det är under detta möte som vi antar att frågan om en social pelare kan komma upp. Det är därför som Kristdemokraterna vill avisera att om statsministern på mötet kommer att tala om detta möte och säger att Sverige kommer att driva frågan om en social pelare vill vi här markera att vi inte står bakom detta. Det är i alla fall så som jag och Kristdemokraterna ser på frågan i och med att det finns en referens i dokumentet till Göteborg.

När det sedan gäller tillväxten tycker jag att det är synd att det inte finns mer texter om kvinnors möjligheter att bidra till tillväxten på arbetsmarknaden, eftersom det har varit en fråga inom EU under lång tid. Man brukar ibland säga att om kvinnor arbetade lika mycket som män skulle EU:s bnp kunna öka med 12 procent. Då har vi alltså mycket som skulle kunna bidra till välfärdssatsningarna inom EU.

Sedan tycker jag att det saknas en hänvisning till små och medelstora företag. Det som finns i dokumentet är bara en stark industribas, och vi vet att den stora tillväxten sker inom små och medelstora företag. Jag skulle gärna vilja ha en kommentar till varför det inte finns med.

Vi står bakom säkerhets- och försvarssamarbetet. Vi tycker att det är bra att man har ett mellanstatligt samarbete och framför allt tittar på vilka olika förmågor vi kan samverka om.

Det är synd att solidaritetsklausulen inte nämns i dokumentet, eftersom det är en grundläggande fråga inom EU. Samtidigt hade man också kunnat nämna EU-Nato-samarbetet som också är viktigt.

När det gäller migrationsfrågan har det i dagarna fattats ett beslut när det gäller humanitära visum. I den frågan har Kristdemokraterna haft en avvikande mening. EU-domstolen säger att det inte är aktuellt utan att det är upp till varje land att fatta sådana beslut. Det är i och för sig rimligt. Men jag tycker att det är synd att det inte finns någon hänvisning till frågan om lagliga vägar in i EU som det har varit i så många andra dokument.

Jag skulle gärna vilja ha en kommentar från statsministern om regeringen kan tänka sig att driva den frågan. Jag uppfattar att även Miljöpartiet skulle vilja ha den typen av skrivningar.

Det var detta som jag tycker var det viktigaste i dessa frågor.

När det gäller frågan om Italien fanns inte detta Italienavtal med i det dokument som vi fick inför det förra mötet i Europeiska rådet. Det kom efter att EU-nämnden hade haft sitt samråd med statsministern. Det är anmärkningsvärt, och det tycker jag ändå kräver någon typ av förklaring.

Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Romdeklarationen är inte klar än. Den ska bli klar före Rommötet. Men det står tydligt i texten på vilka områden som det bör finnas ambitioner för den framtida utvecklingen. Det handlar om trygghetsfrågor, säkerhetsfrågor och så vidare. Jag tror att det är bra att man anger dem. Det kommer inte att bli detaljerat. Men det handlar om ambitioner i fråga om vad EU ska kunna utveckla.

Jonas Sjöstedt tog upp frågan om militariseringen och vad regeringen visste. Italien sluter sina avtal. Detta handlar om ett bilateralt avtal mellan Italien och Libyen. Vi har ingen anledning att lägga oss i det på det sättet. Jag tänker inte ta upp något avtal som jag inte känner till innebörden i. Ett avtal blir klart när det blir klart. Det är dessa länder som sluter detta avtal. Vi har bara konstaterat att det är slutet. Då tycker vi att det är rimligt att vi hjälps åt att försöka få det implementerat. Men vi har alltså inte sagt: Oj, det där var ett bra avtal. Vi hade helt enkelt för lite kännedom om det i detalj. Därför har vi inte recenserat avtalet.

När det gäller Tusks roll ser jag gärna en socialdemokrat där. Men i denna situation anser jag att det är bra om vi har kontinuitet. Jag tycker inte att detta är rätt tillfälle att dra upp en diskussion om att byta ordförande i ett läge då vi har en ordförande som jag menar har gjort ett bra jobb under en svår tid. Det är viktigare att vi nu får kontinuitet, oavsett vilken partifärg ordföranden har. I framtiden ser jag naturligtvis gärna socialdemokratiska representanter på olika poster. Men i denna stund menar jag att det är viktigt att vi får kontinuitet. Därför får Tusk detta stöd.

Jag delar Barbro Westerholms uppfattning om jämställdhet. Det är någonting som vi driver hela tiden. Vi måste få in mer jämställdhet på arbetsmarknaden, i samhället, i familjelivet och så vidare.

Frågan om en social pelare – det gäller också det som Désirée Pethrus tog upp – finns inte med här. Jag ber inte om något mandat i denna fråga, eftersom någon social pelare inte ska diskuteras. Jag behöver därför inte något sådant mandat. Det kan hända att det kommer senare, men inte denna gång.

Det hänvisas till kvinnor, inte minst i servicesektor och beträffande digital utveckling. Men det står inte något specifikt om detta. Vi driver

gärna kvinnofrågorna och jämställdhetsfrågorna, och vi tänker fortsätta att göra det.

När det gäller det gemensamma säkerhets- och försvarssamarbetet har vi liknande uppfattningar om att vi ska vara med och utveckla detta samarbete. Det är ett samarbete på mellanstatlig nivå. Det handlar inte om någon EU-armé eller liknande.

Frågan om lagliga vägar in i EU har vi tagit upp ett flertal gånger, och vi fortsätter att driva den frågan. Vi menar att det är viktigt att vi får till ett bättre samarbete, exempelvis med UNHCR, så att fler kan ta sig över Medelhavet på ett säkert sätt i stället för att dö där.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag vill ställa en följdfråga när det gäller kopplingen till just Göteborgsmötet, eftersom jag inte tycker att Désirée Pethrus riktigt fick svar på den frågan. Statsministern sa att han är en av värdarna för detta möte. Av detta drar jag slutsatsen att man kommer att redogöra för och samråda med nämnden om innehållet på det mötet i framtiden. Men det svar som vi fick nu är att man på detta toppmöte inte kommer att ta upp vare sig innehållet på Göteborgsmötet eller den sociala pelaren. Eftersom det har varit lite diskussioner här vill jag bara veta om nämnden kommer att samråda om innehållet på Göteborgsmötet.

Anf. 18 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! På Göteborgsmötet kommer det inte att fattas några beslut. Det ska inte antas några deklARATIONER, utan det ska föras en diskussion om hur vi ser på de sociala frågorna. Vi bjuder nu in människor från så många länder som möjligt med olika syn på vad en bra social utveckling och en bra arbetsmarknadsutveckling betyder utifrån dessa olika länders synpunkter. Vi ska utbyta erfarenheter. Vi ska naturligtvis tala med de sociala parterna, arbetsmarknadens parter och andra aktörer – det kan vara från civilsamhället. Men det kommer inte att antas någon deklARATION. Man kommer inte att säga: Nu står Europeiska rådet eller EU för detta.

Det är ett informationsutbyte och ett erfarenhetsutbyte.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Det kanske även kan bli information till nämnden.  
Nu går vi in på den andra rundan.

Anf. 20 MARIE GRANLUND (S):

Fru ordförande! Det vore bra om nämnden håller sig till det arbetssätt som vi brukar ha, alltså att vi reagerar på ståndpunkterna. Det är det faktiskt det som vi ska reagera på. Det är det som statsministern får mandat för, eller för den delen inte får mandat för.

Man tycka precis vad man vill om den sociala pelaren, men den finns faktiskt inte på dagordningen. Det är hänvisningar till vad som har skett tidigare. Det får möjligtvis tas upp vid en återrapport men inte när det handlar om detta möte.

Jag tycker att det är viktigt att man lyfter fram de sociala frågorna. Men det är inte samma sak som att jag tycker att pensionssystemet helt plötsligt nu ska beslutas på EU-nivå. Jag är ingen federalist.

På samma sätt tar Eskil Erlandsson upp att man ska ha jämställdhetsfrågorna på dagordningen, vilket jag tycker är bra, men det är inte heller någon EU-kompetens. Men man måste kunna lyfta fram frågor som man tycker är viktiga oavsett var någonstans de beslutas. Jag tycker att det är en mycket viktig princip.

Det är 28 stats- och regeringschefer som träffas, och det vore mycket olyckligt om vi gör bort oss helt och lyfter fram frågor när det inte är tänkt att de ska lyftas fram. Det kommer att finnas alla möjligheter att komma tillbaka till den sociala pelaren. Och jag är inte övertygad om att Socialdemokraterna vid detta tillfälle kommer att acceptera allt i den, utan det kommer att fortsätta att vara en diskussion. Men jag tycker att det är konstigt att man inte får nämna ordet social på samma sätt som jag tycker att man ska kunna nämna ordet jämställdhet, även om det inte ska diskuteras explicit på ett möte med Europeiska rådet.

Anf. 21 FREDRIK SCHULTE (M):

Jag förvånas lite över att statsministern och flera andra här inte riktigt verkar veta hur riksdagsordningen är formulerad. Inlägg i diskussioner som förs på EU-toppmöten ska förankras här. Det spelar ingen roll om det inte finns några konkreta beslutspunkter att ta ställning till. De inlägg som Sveriges regering gör på EU-toppmöten ska förankras här.

Nu ska man diskutera frågan om ett socialt Europa. Vi vill att den reservation som jag strax ska läsa upp ska vara ett tillägg till rådsslutsatserna gällande diskussionen om ett socialt Europa. Vi förstår att det inte finns något konkret beslut. Vi förstår att statsministern inte behöver ett mandat att förhålla sig till den sociala pelaren. Men vi vill att regeringen proaktivt i denna diskussion om det sociala Europa ska framföra att vi är oroliga för att vi ska få se för stora steg mot att överföra beslutanderätt i dessa frågor till EU, frågor som borde ligga på de nationella parlamenten. Jag förstår därför inte riktigt denna diskussion.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Förlåt, Fredrik, men var är det aviserat att det ska hållas en diskussion om ett socialt Europa?

Anf. 23 FREDRIK SCHULTE (M):

Det står till exempel på s. 2 i detta utdrag. Under punkt 3 finns det en referens till "Joint Declaration... EU's legislative priorities for 2017...".

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Den meningen börjar med: "Decisions already taken must be implemented."

Anf. 25 FREDRIK SCHULTE (M):

Det är en del av diskussionen om ett socialt Europa. Där finns det referens till detta arbete. Det spelar i grund och botten ingen roll. Rege-

ringen ska, som jag påpekade, söka stöd för de inlägg som man ska göra i diskussioner.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Det håller jag helt med om. Detta är vi helt överens om här i nämnden. Det är tur eftersom det står i riksdagsordningen.

Anf. 27 FREDRIK SCHULTE (M):

Men vi fick en antydning från statsministern om att detta inte var nödvändigt. Då tycker jag att detta är viktigt att påpeka.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Så tolkade inte jag det. Men du tolkade det så.

Anf. 29 FREDRIK SCHULTE (M):

Det var så han sa. Då vill vi att det ska vara mycket tydligt att den svenska ståndpunkten är att vi är oroliga för att för mycket beslutandemakt i dessa frågor flyttas över till EU.

Jag kan läsa upp denna reservation så att det blir glasklart.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Det är bra om det blir glasklart. Om sammanfattningen är att vi är oroliga för att för mycket beslutandemakt flyttas till Europeiska unionen tror jag att det finns fler partier som skulle vara med på dessa skrivningar.

Anf. 31 FREDRIK SCHULTE (M):

Då är regeringspartierna välkomna att ansluta sig till denna reservation. Den lyder:

Det finns tydliga behov av reformer för ett mer konkurrenskraftigt Europa som kan skapa tillväxt, välfärd och sysselsättning för sina medborgare. Den ekonomiska krisen har kraftigt försvagat tillväxtutsikterna och har slagit hårt mot jobben i många länder. Den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning ställer också stora krav på anpassning. EU står också inför akuta problem att lösa, till exempel när det gäller migrationen. Frågor som rör sysselsättning och socialpolitik är fundamentala för alla medlemsstater. EU arbetar i många avseenden med dessa frågor. Exempelvis finns gemensamma regler för skydd av arbetstagare, och medlemsländerna samverkar också inom ramen för EU:s tillväxtstrategi Europa 2020. I huvudsak tillhör dock sysselsättning och socialpolitik medlemsstaternas kompetens. Sverige har kommit långt på dessa områden, och även om reformbehov kvarstår har vi en väl fungerande modell för att arbeta med dessa frågor. Mot bakgrund av detta menar vi att det är viktigt att Sverige och regeringen värnar den svenska arbetsmarknadsmodellen och säkerställer att utgångspunkten är att arbetsmarknadspolitiken förblir en nationell kompetens. Förstärkt erfarenhetsutbyte är och bör förbli grunden för det europeiska samarbetet på det sociala området.

Detta är vad vi anser att regeringen bör yttra i diskussionen om ett socialt Europa.

Eftersom det har blivit en större diskussion om flera frågor kommer talarlistan att vara öppen även för en andra runda från andra partier. Men först fortsätter vi med de partier som har fler än en runt bordet.

Anf. 33 PAVEL GAMOV (SD):

Fru ordförande! I sitt svar till mig sa statsministern, apropå diskussionen om en gemensam försvars- och säkerhetspolitik i EU, att de beslut som nyligen har fattats handlar om samordning och om mellanstatlighet och att det inte handlar om en EU-armé.

I detta läge handlar det om detta. Men frågan är vad som händer i framtiden. Vi vet nämligen hur dessa frivilliga projekt brukar utvecklas och hur de har utvecklats i EU:s historia.

I sitt svar säger dessutom Stefan Löfven att detta inte handlar om ett högkvarter. Det var så jag uppfattade svaret. Men det stämmer inte alls. Det är ett EU-högkvarter, EMPCC, som kommer att inrättas. Det är det som man har fattat beslut om. Det som sägs stämmer alltså över huvudet taget inte i sak.

Vi vet även när det gäller denna diskussion att länder som Tyskland och Frankrike trycker på för att få denna superarmé, denna EU-armé. Vi vet att kommissionens ordförande Juncker och andra federalistiska EU-toppar trycker på i denna riktning. Vi vet att det finns mycket starka intressen som vill se just en EU-armé.

Bara för att denna fråga tillfälligtvis är avförd från dagordningen behöver det inte alls betyda att den är det även i framtiden.

Vi vet dessutom att det nu inrättas en försvarsfond i EU, där mycket stora summor – 90 miljoner euro, nästan 800 miljoner svenska kronor – kommer att investeras. Det vore mycket intressant att få höra var dessa pengar ska komma från. Vi har redan i dag en mycket överdimensionerad EU-budget. Det vore därför intressant att få höra statsministern återigen kommentera hur regeringen kan garantera att vi inte kommer att få se en EU-armé i framtiden och hur man kan garantera att svenska värnpliktiga inte kommer att dödas i EU:s intressen i framtiden.

Jag undrar alltså var dessa pengar ska komma från. Och hur kan statsministern garantera att vi inte får en EU-armé i framtiden?

Jag vidhåller också mina tidigare avvikande meningar.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Man behöver inte upprepa att man vidhåller tidigare avvikande meningar som redan har yttrats under detta möte, men jag tackar ändå för klargörandet.

Anf. 35 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! När jag lyssnade på statsministerns svar kom jag att tänka på Ulf Dinkelspiel, som ju var Sveriges chefsförhandlare för länge sedan, när medlemskapet var aktuellt. Han var väldigt bra på en sak, nämligen att svara på en fråga utan att riktigt svara på den. Det bara lät som att han svarade på den. Många trodde också att han svarade på frågan, men om man lyssnade på vad han sa framgick det att han egentligen inte gjorde det.

Därför skulle jag vilja ha ett rakt ja eller nej: Kände regeringen till att ett avtal mellan Italien och Libyen om flyktingpolitiken var på gång? Ja eller nej?

Vad gäller den sociala frågan ogillar jag de borgerliga partiernas och Sverigedemokraternas ståndpunkt djupt. Jag är helt oenig med er och stöder er inte, men jag tycker att man ska vara försiktig med att på formell grund neka partier att lägga fram ståndpunkter. Nämnden är fri att formulera hur man anser att regeringen ska agera.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag har inte nekat någon att lägga fram en ståndpunkt. Däremot vill jag veta vilken ståndpunkt som läggs fram – det tycker jag tillhör god ton och bra beslutsfattande. Jag tror nämligen att vi alla är betjänta av att regeringen vet vilket mandat man har med sig.

Anf. 37 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Det är framför allt två frågor som jag skulle behöva kommentera. Den ena rör diskussionen om ett socialt Europa som finns med under punkt 6, om det sociala toppmötet i Göteborg.

Det är möjligt att ingenting kommer att sägas om vad som ska hända i Göteborg, och det kanske inte alls finns några frågor. Men arbetsmarknadsministern har tidigare sagt att detta är en fråga som Sverige driver generellt. Om det här är en generell fråga i ett socialt Europa, med den sociala pelaren, är det inte konstigt att Alliansen, som en avvikande mening, tar upp att vi inte står bakom detta.

Jag förstår inte riktigt ifrågasättandet av det här – det sociala toppmötet handlar bland annat om detta, även om det inte finns någon specifik text om det. Det vi är rädda för är att det blir lagstiftning i detaljfrågor – vi har nämligen fått se utkastet till den sociala pelaren – om när folk ska få jobbcoacher och så vidare.

Vi vill inte ha den typen av detaljstyrning. Det var därför hela brexit kom till – för att man inte ville ha alla dessa sociala samordningssystem. Vi måste ta till oss den kritiken – EU-medborgarna vill inte ha ökad samordning på det här området. Det finns redan massvis med bra lagstiftning på EU-nivå som handlar om att skydda människor och arbetstagare, som ska verka för jämställdhet och så vidare. Vi har så att det räcker vad gäller arbetsmiljöfrågor.

Vi ska försöka att bidra till att stötta andra att införa system som fungerar bra i andra länder. Vi tror dock inte på lagstiftning, och det är fortfarande oklart om det ska bli lagstiftning eller inte.

Den andra frågan blir jag inte klok på. Nu säger statsministern att han är för lagliga vägar in i EU. Margot Wallström har sagt här i nämnden att hon inte är för detta, vilket även Morgan Johansson har gjort.

Då undrar jag varför statsministern är för lagliga vägar in. Ska man kunna söka visum, eller asyl, utanför EU eller inte? Ska man kunna söka arbetskraftsvisum utanför EU eller inte? Det är detta som är frågan, och det är väldigt otydligt för mig om man är för eller emot lagliga vägar in i EU. Låt oss få ett svar!

För att vara urtydlig: Självklart kan vi inte lägga till Liberalerna i ett beslut som togs för ett bra tag sedan. Däremot kan vi göra det i en avvikande mening, om vilken det råder enighet i Alliansen, som nu förs till protokollet.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Tack för förtydligandet! Vi i presidiet har nu fått in den avvikande meningen, så nu råder det inga missuppfattningar om vad vi talar om.

Anf. 40 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Då är vi överens om det som vi redan har drivit från svensk sida. När jag började att ta upp frågan om en social pelare med Juncker sa jag precis detta: Vi ska inte flytta någon mer beslutskompetens till Bryssel. Jag tycker däremot att vi ska koordinera den sociala agendan, ungefär som Barbro Westerholm uttryckte det. Om vi har liknande ambitioner på det här området, låt oss då utbyta erfarenheter. Låt oss se vem som gör vad och vem som behöver förstärka sig på något område, men det får man själv välja.

Jag tycker att detta är en bra ordning. Det är precis så som frågan har drivits, och jag är glad att Alliansen har anslutit sig till den synpunkten. Det är precis så här vi driver frågan, och det är så vi ska fortsätta att driva den.

Jag måste nog även i fortsättningen själv få välja exakt vilka ord jag kommer att använda, men innebörden är precis denna. Det finns ingen annorlunda uppfattning, och det gläder mig.

När det gäller Gamov och försvaret ligger det till så att det inte kommer att bli någon gemensam EU-armé. Det finns ingen möjlighet att tvinga något land in i en EU-armé. Däremot tycker jag att det är bra att vi har ett samarbete. Det finns en ganska påtaglig oro i omvärlden, till exempel vad gäller situationen i Ryssland och i Mellanöstern. Det finns en del frågetecken kring den transatlantiska länken. Storbritannien är på väg ur EU – hur ska det samarbetet fortsätta?

Vi behöver fundera på hur vi ska samordna och samverka för att öka människors trygghet på vår kontinent. Men detta kommer inte att ske i form av någon EU-armé eller att någon kan tvingas till detta. Det finns en budget för de aktiviteter som EU har, och med det får det vara.

Svaret på Jonas Sjöstedts fråga om huruvida jag visste att ett avtal var på gång är nej.

Désirée Pethrus fråga om en social pelare har jag redan svarat på. Vår bestämda uppfattning är att inga detaljfrågor ska in där. Det är detta vi driver.

Lagliga vägar innefattar dock mer än att söka visum i ett annat land utanför EU. Lagliga vägar innefattar bland annat kvotflyktingar, eller vidarebosättning, som det heter. Detta är ett sätt att se till att fler kan ta en laglig, säker väg in i EU. Det finns flera sätt, men vi har tagit upp frågan om att vi bör hitta andra sätt. Vi har bland annat kommit överens om att vi ska öka antalet så kallade kvotflyktingar till Sverige till 5 000.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar med detta att statsministern har tagit in ett tillägg i ståndpunkten, i enlighet med den text som lästes upp och som då rubricerades som en reservation eller en avvikande mening från Moderaterna, med stöd av de övriga allianspartierna och Sverigedemokraterna.

Anf. 42 FREDRIK SCHULTE (M):

Jag har en ordningsfråga. Nu säger statsministern att han måste få välja sina egna ord, men det är inte så jag har tolkat riksdagsordningen. Det vi beslutar om här är det som han också måste yttra på mötet, om jag har uppfattat saken rätt.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Här finns en praxis från konstitutionsutskottet. Jag tror inte att vi ska ha en större diskussion om dessa detaljer i detta öppna forum, men direkt ordval på ministermöten är inte något som man från konstitutionsutskottet har uttalat att nämnden ska reglera. Men detta får ni kanske diskutera under alliansståndpunkten.

Vad vi konstaterar här är att vi ger mandat för en ståndpunkt, och denna ståndpunkt har ni påverkat i sak och konkret vid det här laget. Men om det kommer ytterligare ett yrkande om att detta är precis det som Sveriges statsminister ska säga vid ett speciellt tillfälle kommer vi att få ta upp en större diskussion här i nämnden, tillsammans med konstitutionsutskottet.

Anf. 44 MARIE GRANLUND (S):

Fru ordförande! Det är ju som fru ordföranden säger om vad KU har sagt. Dessutom finns det en överenskommelse mellan ledarna för riksdagsgrupperna som gjordes för ungefär en och en halv månad sedan. Där konstaterade man att om man ändrade ställningstagande från utskottsbehandlingen skulle detta framföras inför nästa möte.

Dessutom kom man fram till att det inte alls skulle vara så att saker och ting måste föras fram ordagrant. Anledningen till detta är ju att vi inte sitter i sammanträdesrummet och därmed inte vet hur diskussionen går eller vilka argument som lyfts fram. Därför måste det finnas en frihet att välja hur detta ska hanteras. Det här var alla gruppleddare överens om för en och en halv månad sedan. Vad är det som har hänt?

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Nu har nämnden övergått från att diskutera politik i sak till att diskutera politik i form. Jag tror att det snart är dags att släppa statsministern härifrån.

Jag kan konstatera att vi oavsett vad som sker – jag har inte klubbat beslutet ännu – får anledning att återkomma till frågorna i sak vid flera tillfällen, eftersom de frågor som nu har varit uppe kommer att diskuteras vidare i EU-kretsen på olika sätt. De konkreta instrument som finns för att följa upp beslut och samråd här i EU-nämnden är kopplade till den återslagrapportering som görs regelbundet och som kommer att göras även från detta toppmöte. Då finns möjlighet att till exempel ställa frågor om

hur ståndpunkten hanterades på mötet och varför överväganden om exempelvis ordval gjordes.

Det finns alla möjligheter att i den delen följa upp hur denna ståndpunkt hanteras av statsministern. Jag är för min del trygg med att den kommer att hanteras på ett för Sverige gott sätt. Det är viktigt att Sverige har ett gott självförtroende i de diskussioner som förs på EU-nivå just nu, och jag hoppas att nämnden med detta möte också kan skicka detta med statsministern.

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt, med den justering som har gjorts här på mötet. Jag konstaterar vidare att det finns stöd för den redovisade inriktningen inför Romdiskussionen.

Anf. 46 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Jag vill säga att det inte rör sig om någon justering av regeringens ståndpunkt. Regeringen driver precis den här ståndpunkten, och vi har drivit den från första stund. Det låter som att vi nu plötsligt har en annan ståndpunkt, men vi hade denna ståndpunkt när jag började att ta upp den här frågan. Jag hade den här ståndpunkten förra veckan och förra året, jag har den i dag, och jag kommer även att ha den i morgon.

Jag ska inte lägga mig i beslutet här, men jag vill tydliggöra att det för regeringen inte handlar om någon ändrad ståndpunkt.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Tack för förtydligandet! Jag har all förståelse för att statsministern känner att han har drivit detta hela tiden, men här på mötet hanterar vi den ståndpunkt som statsministern och Regeringskansliet förelade nämnden inför detta möte. Jag kan konstatera – för att det ska vara tydligt för nämndens ledamöter – att det ändå har hänt någonting med den här diskussionen. Du har fått med dig ett tydligt mandat, och i det mandatet ingår ståndpunkter som inte fanns redovisade just inför det här mötet.

Rent formmässigt måste vi därför hantera detta som att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt – inklusive det tillägg som gjordes på mötet – samt att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med notering om tre avvikande meningar. En av dessa kommer från Moderaterna, avseende Europeiska investeringsfonden. En annan kommer från Vänsterpartiet, avseende det militära samarbetet och försvarssamarbetet samt migration, specifikt Libyen. Det finns även en oliklydande sådan från Sverigedemokraterna rörande avsnittet om migration, säkerhet och försvar.

Vi önskar lycka till på toppmötet.

2016/17:29

8 mars

---

# Innehållsförteckning

|                                               |          |
|-----------------------------------------------|----------|
| <b>§ 1 Europeiska rådet .....</b>             | <b>1</b> |
| Anf. 1 ORDFÖRANDEN .....                      | 1        |
| Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) .....  | 1        |
| Anf. 3 MARIE GRANLUND (S) .....               | 3        |
| Anf. 4 FREDRIK SCHULTE (M) .....              | 4        |
| Anf. 5 ORDFÖRANDEN .....                      | 5        |
| Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) .....  | 6        |
| Anf. 7 PAVEL GAMOV (SD) .....                 | 6        |
| Anf. 8 ORDFÖRANDEN .....                      | 7        |
| Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C) .....             | 8        |
| Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) ..... | 9        |
| Anf. 11 ORDFÖRANDEN .....                     | 10       |
| Anf. 12 JONAS SJÖSTEDT (V) .....              | 10       |
| Anf. 13 BARBRO WESTERHOLM (L) .....           | 11       |
| Anf. 14 ORDFÖRANDEN .....                     | 11       |
| Anf. 15 DÉSIRÉE PETHRUS (KD) .....            | 12       |
| Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) ..... | 13       |
| Anf. 17 ORDFÖRANDEN .....                     | 13       |
| Anf. 18 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) ..... | 14       |
| Anf. 19 ORDFÖRANDEN .....                     | 14       |
| Anf. 20 MARIE GRANLUND (S) .....              | 14       |
| Anf. 21 FREDRIK SCHULTE (M) .....             | 15       |
| Anf. 22 ORDFÖRANDEN .....                     | 15       |
| Anf. 23 FREDRIK SCHULTE (M) .....             | 15       |
| Anf. 24 ORDFÖRANDEN .....                     | 15       |
| Anf. 25 FREDRIK SCHULTE (M) .....             | 15       |
| Anf. 26 ORDFÖRANDEN .....                     | 15       |
| Anf. 27 FREDRIK SCHULTE (M) .....             | 15       |
| Anf. 28 ORDFÖRANDEN .....                     | 15       |
| Anf. 29 FREDRIK SCHULTE (M) .....             | 15       |
| Anf. 30 ORDFÖRANDEN .....                     | 16       |
| Anf. 31 FREDRIK SCHULTE (M) .....             | 16       |
| Anf. 32 ORDFÖRANDEN .....                     | 16       |
| Anf. 33 PAVEL GAMOV (SD) .....                | 16       |
| Anf. 34 ORDFÖRANDEN .....                     | 17       |
| Anf. 35 JONAS SJÖSTEDT (V) .....              | 17       |
| Anf. 36 ORDFÖRANDEN .....                     | 17       |
| Anf. 37 DÉSIRÉE PETHRUS (KD) .....            | 17       |
| Anf. 38 BARBRO WESTERHOLM (L) .....           | 18       |
| Anf. 39 ORDFÖRANDEN .....                     | 18       |
| Anf. 40 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) ..... | 18       |
| Anf. 41 ORDFÖRANDEN .....                     | 19       |
| Anf. 42 FREDRIK SCHULTE (M) .....             | 19       |
| Anf. 43 ORDFÖRANDEN .....                     | 19       |
| Anf. 44 MARIE GRANLUND (S) .....              | 20       |
| Anf. 45 ORDFÖRANDEN .....                     | 20       |
| Anf. 46 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) ..... | 20       |

